

Hnízdění husy velké (*Anser anser*) v submontánním výškovém stupni v jižních Čechách

Greylag goose (*Anser anser*) breeding in the submontane zone in South Bohemia

Václav Mikeš⁽¹⁾ • Pavel Albert⁽²⁾

Abstract: The greylag goose (*Anser anser*) population in Czechia has grown in number and its breeding range has extended since the middle of the 20th century. Among other things, the long-term positive population trend has resulted in the gradual colonization of higher elevations of the country. Here we describe two greylag goose nesting records at unusually high elevation in the South Bohemian Region. Adult pairs with goslings were observed at 660 and 725 m a.s.l. in 2017 and 2021, respectively. We expect the spread of greylag geese in the submontane zone will continue in the future.

Key words: Bohemian Forest, breeding range expansion, climate change, Czech Republic, elevation record, Lipno Reservoir.

Husa velká (*Anser anser*) má palearktický typ rozšíření, a ačkoliv se veškerá její hnízdiště nalézají v uvedeném zoogeografickém regionu, část zimovišť ze severu zasahuje i do indomalajské oblasti (Šťastný & Hudec 2016). V Evropě početnost hus velkých od roku 1950 setrvale stoupá, přičemž tato skutečnost je vysvětlována sníženou intenzitou pronásledování člověkem, zvýšenou potravní nabídkou související s moderním zemědělstvím a mírnými zimami, které husám umožňují zimování v blízkosti hnízdišť (Kampe-Persson & Nilsson 2020). V Česku je pozitivní populační trend druhu doložen výsledky čtyř realizovaných celostátních mapování hnízdního rozšíření ptáků (Šťastný et al. 2021). Zatímco v letech prvního mapování (tj. 1973–1977) husy velké prokazatelně hnízdily pouze ve 3 % polí síťového mapování (Šťastný et al. 1987), v letech 2014–2017 se jednalo již o pětinu všech polí (Šťastný et al. 2021). V souvislosti s nárůstem populační početnosti hus velkých dochází k jejich šíření do vyšších nadmořských výšek (Hudec et al. 2011). Podle Šťastného et al. (2021) se naše nejvýše položená hnízdiště hus velkých nacházela v Krušných horách v 850 m n. m. a na Českomoravské vrchovině v 527 m n. m. Obě tato hnízdiště spadají do submontánního výškového stupně, který zahrnuje polohy 500–900 m n. m., resp. 600–1000 m n. m. (např. Pikula 1976). Cílem našeho příspěvku je popsání dvou nezvykle vysoko položených hnízdění husy velké v Jihočeském kraji, která dokládají probíhající kolonizaci submontánního stupně tímto druhem.

Prokázána hnízdění husy velké:

Benešov nad Černou; Nový rybník; 48°43'58"N, 14°37'47"E; **660 m n. m.;** 7253db; **5. 5. 2017;** obs. V. Mikeš – 1 pár vodí 1 pull.

Černá v Pošumaví; vodní nádrž Lipno; 48°44'35"N, 14°6'10"E; **725 m n. m.;** 7250da; **23. 5. 2021;** obs. P. Albert & V. Albertová – 1 pár vodí 4 pull. o stáří cca 6 týdnů (Obr. 1).

¹⁾ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 242/1, CZ – 370 51 České Budějovice, e-mail: mikes@muzeumcb.cz

²⁾ Bezdrevská 21, CZ – 370 11 České Budějovice, e-mail: Albert.P@seznam.cz